

## Met de korjaal in de moer

Hugo Lambrechts-Augustijns

Bij de volgende uitgave van het ‘Groene Boekje’ of de ‘Woordenlijst van de Nederlandse taal’, voorzien voor oktober 2005, zullen zowat 500 Surinaamse woorden worden erkend en opgenomen in de lijst. Op termijn kunnen dit 1500 woorden worden.

Hebben deze woorden echter een plaatsje in onze woordenschat? Een uitgeholde boomstam die als kano dient is een ‘*korjaal*’ en een moeras is een ‘*zwamp*’. Wij zullen in Vlaanderen waarschijnlijk nooit met een korjaal in de zwamp gaan pleziervaren. In de broes heb je dan een ‘*houwer*’ of kapmes nodig. Wij gebruiken hiervoor het woord ‘machete’, wat een Spaanse taalorsprong heeft. Het is een groot, enigszins gebogen mes, in Zuid-Amerika als kapmes en wapen gebruikt. Eigenlijk voldoet voor ons dus het woordje ‘kapmes’. Maar goed, een beetje taalvariatie kan geen kwaad.

Gaat men in Suriname echter onze Nederlandse woordenlijst en onze spelling aanvaarden? Een tandenborstel is bij hun een ‘*tandeschuijer*’. Volgens het ‘n-regeltje’ moet dit dan ‘*tandenschuijer*’ worden. Een banaan is een ‘*bacove*’. De vraag zal dan worden: “Waarom zijn de bacoven krom?” Het zal er niet gemakkelijker op worden, en dan ‘*pinaren*’ we een beetje (is het moeilijk hebben). Met één woordje heb ik geen probleem: ‘*uitlandig*’, voor wie in het buitenland verkeert. In onze oude Middelnederlandse teksten wordt het woordje ‘uitlandig’ regelmatig gebruikt.

Als we dus de ‘uitlandige’ toer opgaan, u ziet dat het woord al goed van pas komt, dan kunnen we evengoed even kijken bij onze vrienden uit het ‘*sonnige Suid-Africa*’. In de atletiek kunnen we de ‘*loopprigting*’ aangeven als ‘*teen die wysers van die horlosie*.’ Met ons Middelnederlands voelen we ons in deze terminologie goed thuis. Een perd was bij ons vroeger een ‘peerd’ en nu een ‘paard’. We hebben geen moeite met: ‘*Hier’s ek weer, met my bles-perd voor jou deur*.’ Waar is Sannie dan? ‘*Sannie het gaan water haal, daar onder by die dam*.’ Daar ligt dan een ‘*korjaal*’ (kano) en vaar ik met ‘my hartjie’ (mijn liefje) naar de moer.

Gaan we deze woorden gebruiken? In zijn ‘*Epistola ad Pisones*’ zei Horatius: ‘*Quem penes arbitrium est et ius et norma loquendi*’ of: ‘Het gebruik, dat het recht heeft om de wijze van spreken te regelen en te beslissen.’ Horatius had echter geen last van een uitlandig Groen Boekje.